

ВПЛИВ АНТРОПОГЕННИХ ФАКТОРІВ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Студентка М.В. Іванюк¹, студент С.В. Іванюк²

Керівники – канд. техн. наук В.В. Резнікова, доц., кан. с.-г. наук М.В. Козичар

¹Херсонський базовий медичний коледж

²Херсонський державний аграрно-економічний університет

***Херсонський державний аграрно-економічний університет
м. Херсон, Україна***

Негативний вплив господарської діяльності людини на екологію відомий вже давно. Глобальне потепління, забруднення атмосферного повітря, водойм і ґрунтів - це все відомі нам факти, які в останні роки, особливо в період військового часу, набули неабиякої гостроти. А як же дані фактори впливають безпосередньо на саму людину, її психоемоційний стан та здоров'я?

Почнемо з ґрунтів. Для прикладу, візьмемо Херсонщину, яка раніше славилася своїми аграріями. Для гарного врожаю фермери мали обробляти землю гербіцидами і мінеральними добривами, які забруднювали ґрунти і перетворювали їх на ідеальне середовище для патогенної мікрофлори. Крім того, страждали і підземні води. Це спричинило збільшення кількості випадків гострих кишкових інфекційних захворювань [1].

Не варто також забувати і про збільшення кількості алергічних проявів, як серед дітей, так і дорослих осіб. Бо їх імунна система просто не змогла “правильно” зреагувати на такий смачний херсонський кавун, огірок або помідор, який став тригером для дерматиту і кропив'янки через високий вміст нітратів.

В умовах військового часу майже вся Херсонська область потерпає від повального замінування і безкінечних обстрілів. Це не тільки унеможливує ведення хоч якоїсь господарської діяльності. Грунти забруднені залишками нерозірваних снарядів, вибуховими речовинами, ракетним паливом і частинами тіл, які гниють і виділяють трупну отруту. А вона неабияк токсична для людини і навколишнього середовища в цілому [2].

Далі розглянемо вібраційне і шумове забруднення. Мало хто знає, але вібрації, які виникають під час різноманітних будівельних робіт (наприклад, укладка бетону або подрібнення відбійним молотком) спричиняє вібрацію, як частини, так і повністю всього тіла. Це сказується на роботі серцево судинної - системи: може з'явитися тахікардія, підвищитися артеріальний тиск, виникнути запаморочення.

Шуми - це неприємні людині звуки, до яких вона аж ніяк не в змозі адаптуватися. І вони здатні суттєво нашкодити здоров'ю. Наприклад, нав'язливий звук може спричинити, як мінімум, роздратованість і головну біль. В більш тяжких випадках він може стати причиною гіпертонічного кризи [3].

А як же тоді впливають на організм людини звуки вибухів? В першу чергу - це стрес. При разовому випадку наші наднирники виділили б адреналін - гормон, який впливає на підтримку життєво важливих органів і систем організму. При хронічному ж стресі виробляється кортизол. По факту, він виконує ідентичні функції. Але на відміну від адреналіну, починають вже страждати інші системи організму, на які не націлена "рятуюча" дія кортизолу. Тому, в даному випадку можна сміливо говорити не тільки про загострення проблем із серцево судинною системою, але і з нервовою та ендокринною (розвивається інсулінорезистентність, настає безпліддя, ожиріння) [4].

Не варто недооцінювати і електромагнітне випромінювання. Ми живемо в епоху, коли для своєї діяльності людина використовує устаткування, робота якого супроводжується електромагнітним випромінюванням різних частот. Це і побутова техніка, мобільні гаджети, радары, лінії електропередач, теле- і радіостанції.

Для електромагнітного випромінювання зумовлена тепловим та нетепловим специфічним вибірково впливом на тіло людини в цілому, а також на її органи, тканини і навіть клітини. Це можуть бути, як перемінні, так і статичні струми, результатом дії яких є зміна самопочуття людини: виникає стомлюваність, млявість, дратівливість, з'являються головні болі, загострюються хронічні захворювання.

На клітинному рівні електромагнітне випромінювання більш значуще. Доведено, що надмірне тепло, потрапивши до клітини зумовлює патологічні зміни в ній, які потім "проявляться" у вигляді новоутворень, онкологічних і гематологічних захворювань [5].

Повітря - основа життєдіяльності організму. Але і воно зазнало невиправного впливу. Бо людина постійно в своїй не тільки господарській, але і повсякденній діяльності використовує автомобільну техніку, яка виділяє чадний газ. Він не має ні запаху, ані кольору. Але дифузним шляхом через легені вільно потрапляє до нашого організму. В крові оксид вуглецю приєднується до гемоглобіну (того самого, що транспортує кисень), перетворюючи його на карбоксигемоглобін, який не здатний об'єднуватися з киснем. В результаті виникає гіпоксія, інтоксикація, судоми, запаморочення. При важких отруєннях може наступити зупинка дихання.

Якщо вже заговорили про повітря, яким ми дихаємо, то не можна не згадати про свинець. Він потрапляє до організму через дихальні шляхи. Осідає він і на продуктах харчування. А от назовні виводиться безслідно лише 25%. Та частина, яка залишилася в організмі впливає на судинну та нервову систему, викликаючи такі захворювання як енцефалопатія та атеросклероз. В результаті, людину турбує запаморочення, головний біль. В тяжких випадках з'являються розлади мови та епілептичні приступи.

Що до хлору, то він може потрапити до організму двома способами: через дихальні шляхи або із водою. В першому випадку пари хлору можуть спричинити гостре отруєння, викликавши кон'юнктивіт, сильний кашель та біль у грудині. Можливий навіть параліч.

Із потраплянням всередину води з надмірною концентрацією хлору відбувається ураження нирок та печінки. Можливо виникнення анемії.

Висновки:

Якщо підсумувати все вищесказане, то людина своєю, в деякій мірі незграбною, діяльністю спричиняє шкоду не тільки навколишньому середовищу, але і самій собі. Тому треба неабияк задуматися про вдосконалення промисловості в більш екологічному і безпечному напрямку та виховання у населення поваги до природи. Адже від цього залежить наше фізичне і психологічне здоров'я.

Посилання

1. Резнікова В.В. Екологічні проблеми в текстильній промисловості. Таврійський науковий вісник. ХДАЕУ № 122. 2021 р. с. 324-328.
2. В.В. Резнікова.. Екологічні проблеми річки Вирьовчина в місті Херсоні / В.В. Резнікова, М.В. Козичар // Науково-практична конференція молодих вчених з міжнародною участю «Сучасний стан водних біоресурсів та аквакультури України і Світу» 31 жовтня 2023 р. с. 111-116.
3. Резнікова В.В.. Екологічні проблеми високоякісної обробки віскозних тканин / Резнікова В.В., Козичар М.В. // Екологічні проблеми навколишнього середовища та раціонального природокористування в

XIV Всеукраїнська конференція «Молоді вчені 2024 – від теорії до практики»

21 березня 2024 р., Інститут промислових та бізнес-технологій УДУНТ, м. Дніпро (Україна)

контексті сталого розвитку: зб. матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції 21– 22 жовтня 2021 р. Херсон: Олді-плюс, 2021. С. 234–237.

4. Козичар М. В. Сучасна проблематика використання трансжирів та їх вплив на організм людини / Козичар М. В., Резнікова В. В., Подаков Є. С. // Proceedings of XI International Scientific and Practical Conference Kyiv, Ukraine 8-10 January 2024. с. 67-73.
5. Резнікова В.В. Екологічний стан Херсонської області /Резнікова В.В., Костюк А.П. // Інтернет-конференція викладачів, молодих вчених та здобувачів вищої освіти «Актуальні проблеми вдосконалення прородоохоронних напрямів в науці і освіті очима молодих вчених» 2022р. с. 78-81.